

Sygn. akt VI GC 175/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: del. SSR Marta Zalewska

Protokolant: inspektor Agnieszka Chmiel

po rozpoznaniu w dniu 7 stycznia 2016 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: Centrum Handlowe (...). K., W.G. sp.j w P.

przeciwko: (...) Sp. z o.o. w R.

o zapłatę kwoty 98.562,58 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 czerwca 2015r. do dnia zapłaty

I. zasądza od pozwanego (...) Sp. z o.o. w R. na rzecz powoda Centrum Handlowe (...). K., W.G. sp.j. w P. kwotę 25.971,54 zł (dwadzieścia pięć tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt jeden złotych 54/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 3 września 2015r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części oddala powództwo ,

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 1.372,06 zł (jeden tysiąc trzysta siedemdziesiąt dwa złote 06/100) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt. VI GC 175/15

UZASADNIENIE wyroku z dnia 7 stycznia 2016r.

Powód wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku SA w R.z dnia 22.02.2007r. sygn. I ACa 415/06, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 17.04.2015r. sygn. I ACz 119/15. W pozwie tym wniósł o udzielenie zabezpieczenia tegoż powództwa poprzez zawieszenie postępowanie egzekucyjnego toczącego się przed komornikiem sądowym przy SR w R. A. K. sygn. KM (...). W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż Sąd Apelacyjny w R. wyrokiem z dnia 22.02.2007r. zmienił wyrok SO w R.z dnia 11.04.2006r., tj. zasądził od powoda na rzecz (...) Sp. z o.o. kwotę 42.700 zł z ustawowymi odsetkami od niej. Postanowieniem z dnia 04.05.2015r. SA w R. nadał co do tej części wyroku klauzulę wykonalności na rzecz (...) Sp. ZO.O., tj. z przejściem uprawnień na nowego wierzyciela. Zdaniem powoda orzeczenie to nie było prawidłowe, gdyż przejście uprawnień mogło nastąpić dopiero na podstawie umowy z dnia 03.02.2015r., gdyż w tej dacie strony złożyły podpisy notarialnie poświadczone. Nie była to zatem ta sama umowa przelewu, co umowa zawarta w dniu 16.04.2006r. w zwykłej formie pisemnej. Ponadto z umowy z dnia 03.02.2015r. wynika, iż (...) nabył wierzytelność objętą postępowaniem przed SO w R., gdzie sąd ten wyrokiem z dnia 11.04.2006r. oddalił roszczenie w całości. Tym samym umowa przelewu wierzytelności nie była skuteczna. Gdyby uznać ją za skuteczną, to z uwagi na zwykłą formę pisemną nie mogła ona być podstawą nadania klauzuli wykonalności przez SA w R.. Zgodnie z art. 509 kc dłużnik winien zostać poinformowany o przelewie, do czego nie doszło. Ponadto dnia 14.11.2006r. do 03.11.2009r. toczyło się postępowanie upadłościowe spółki (...), zatem spółka (...) nie była dysponentem wierzytelności, która została zasądzona wyrokiem na rzecz syndyka spółki (...). W konsekwencji

powód nie mógł regulować tej samej wierzytelności na rzecz dwóch podmiotów: (...) i syndyka spółki (...). Powód podniósł nadto zarzut potrącenia wierzytelności dokonanego na dzień 22.02.2007r. na podstawie oświadczenia z dnia 23.03.07r., która przysługiwała mu w stosunku do R.. Również syndyk masy upadłości R. dokonał potrącenia zasądzonej na jego rzecz wyrokiem kwoty 42.700 zł z wzajemną wierzytelnością, która przysługiwała mu do powoda. Stanowiły ją koszty procesu zasądzone na rzecz powoda w wyroku SA w R. z dnia 22.02.2007r. w wysokości 11.394 zł. Końcowo podniósł zarzut przedawnienia odsetek ustawowych poczynając od dnia uprawomocnienia wyroku, przy czym skoro w wyroku nie wskazano terminu końcowego, do kiedy należy naliczać odsetki, w związku z tym mogły być one naliczane od dnia ogłoszenia wyroku tj. od 22.02.2007r., a nie od dnia 15.11.2004r. W uzupełnieniu zażalenia na postanowienie sądu o oddaleniu wniosku o zabezpieczenie (k.51-58) oraz piśmie z dnia 27.07.2015r. podniósł nową okoliczność, iż syndyk masy upadłości R. pismem z dnia 07.12.2007r. dokonał potrącenia kwoty przysługującej R.: 175.971 zł z wzajemnymi wierzytelnościami powoda uznanymi na liście wierzytelności w łącznej kwocie 230.456,85 zł.

W kolejnym piśmie procesowym z dnia 07.08.2015r. powód dokonał zmiany powództwa poprzez złożenie pozwu ewentualnego o zapłatę od pozwanego (...) Sp. z o.o. w R. na rzecz powoda kwoty 98.562,58 zł z ustawowymi odsetkami od dnia na wypadek, gdyby wniesienie powództwa przeciwegzekucyjnego było bezprzedmiotowe. W uzasadnieniu wskazał, iż komornik w dniu 15.06.2015r. ustalił postanowieniem koszty postępowania egzekucyjnego, w którym stwierdził, iż na rzecz (...) wyegzekwowano kwotę 98.562,58 zł oraz kwotę 1800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, co wskazywałoby, że wierzytelność objęta powództwem przeciwegzekucyjnym została wyegzekwowana, a tym samym powód mógł utracić legitymację do wniesienia takiego powództwa. W dalszej części uzasadnienia ponowił okoliczności naprowadzone w pozwie oraz w zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 26.05.2015r. i kolejnych pismach procesowych.

W odpowiedzi na pozew (k. 102-105) pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, iż kwestię skuteczności oświadczeń o potrąceniu przesądził już sędzia komisarz w sprawie v GUp 12/06, wykreślając wierzytelność przysługującą powodowi do masy upadłości, ponadto skuteczność umowy przeniesienia wierzytelności z daty 16.04.2006r. przesądził również SA w R. w sprawie I ACz 119/15 i niedopuszczalnym jest kwestionowanie przez powoda ustaleń tego sądu. Nadto zarzucił, iż powód utracił z chwilą wyegzekwowania świadczenia prawo do wytoczenia powództwa opozycyjnego, a powód nie podnosił skutecznie zarzutu przedawnienia na etapie postępowania egzekucyjnego. Skuteczność tego zarzutu wymaga wystąpienia z powództwem przeciwegzekucyjnym wraz z wnioskiem o zabezpieczenie. Powód jako przedsiębiorca winien zachować większą staranność w dochodzeniu we właściwym czasie i we właściwy sposób swoich praw.

W odpowiedzi (k. 125-131) powód podtrzymał swój dotychczasowy wniosek wskazany w piśmie procesowym z dnia 28.07.2015r. dotyczący zmiany powództwa i podniósł, iż powództwo przeciwegzekucyjne zostało złożone przez niego w dniu 20.05.2015r., gdzie złożył wniosek o zabezpieczenie roszczenia, a z uwagi na wyegzekwowanie należności niezbędna jest zmiana powództwa na pozew o zapłatę kwoty wyegzekwowanej, co uczynił pismem procesowym z dnia 28.07.2015r. Zarzucił, iż ściągnięcie świadczenia było nienależne w drodze egzekucji, odmowa uznania wierzytelności wywiera skutek wyłącznie w postępowaniu upadłościowym i nie stanowi przeszkody w jej dochodzeniu we właściwym trybie. Podał, iż wyrokiem z dnia 19.04.2007r. sygn. I CSK 4/07 SN uchylił wyrok z SA w R. sygn. I A Ca 56/06 i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, niemniej potrącenie miało miejsce przed wydaniem wyroku przez SA w R. po ponownym rozpoznaniu sprawy tj. przed 20.12.2007r. sygn. I A Ca 282/07. Podtrzymał zarzut przedawnienia w zakresie odsetek ustawowych za okres po uprawomocnieniu się wyroku. W postępowaniu klauzulowym powód nie miał możliwości obrony poprzez przedłożenie oświadczeń o potrąceniu, nie był wzywany do ustosunkowania się zażalenia wierzyciela (pismo k. 125-131).

Sąd ustalił, co następuje:

SO w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy jako sąd I instancji wyrokiem z dnia 11.04.2006r. sygn. VI GC 390/04 oddalił powództwo (...) sp. z o.o. w B. przeciwko C. P. J. K., W. G. Sp. j. w M. o zapłatę kwoty 530.715,80 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15.11.2004r. (dowód: w/w wyrok k. 467 akt VI GC 390/04). Na skutek apelacji powoda SA w R. prawomocnym wyrokiem z dnia 22.02.2007r. sygn. akt I A Ca 415/06 zmienił zaskarżony w/w wyrok w ten sposób , że

zasądził od Centrum Handlowe (...). K., W. G. Sp.j. w M. na rzecz powoda Syndyka Masy Upadłości (...) sp. z o.o. z/s w B. kwotę 42.700 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15.11.2004r., w pozostałej części oddalił powództwo, zasądził od powoda Syndyka Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. w B. na rzecz pozwanego, a powoda w tej sprawie kwotę 7.331 zł tytułem kosztów procesu za I instancję oraz kwotę 3.991 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego (dowód w/ w wyrok k. 579 akt VI GC 390/04).

Postanowieniem z dnia 14.11.2006r. sygn. V Gu 27/06 SR w R. Sekcja ds. Upadłościowych ogłosił (...) sp. z o.o. w B., która została ukończona dnia 3.11.2009r. (okoliczność niesporna). Postanowieniem z dnia 23.11.2006r. SA w R. na podst. art. 174 § 1 pkt 4 kpc zawiesił postępowanie, a następnie syndyk masy upadłości R. wstąpił do toczącego się postępowania i na tej podstawie postanowieniem z dnia 3.01.2007r. SA w R. podjął zawieszone postępowanie , zatem wyrok SA w R. jako Sądu II instancji został wydany z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) sp. z o.o. w B. (fakty znane sadowi z urzędu na postawie akt I ACa 415/06: postanowienie z dnia 23.11.2006r.k. 560 tych akt) Spółka (...) mimo ukończenia postępowania upadłościowego nie został wykreślona z KRS – u, gdyż, jak się okazało, pozostał jeszcze majątek, objęty prowadzonym postępowaniem sądowym (dowód: post. sądu KRS z dnia 22.02.13r, 12.08.13r.k. 195-197).

Dnia 08.05.2007r. (...) Sp. z o.o. w R. złożył wniosek do sprawy VI GC 390/04 o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi SA w R.z dnia 22.02. (...). sygn. I ACa 415/06 na rzecz (...) sp. z o.o. Do wniosku dołączył umowę przelewu wierzytelności z dnia 16.04.2006r. zawartą między (...) sp. z o.o. jako zbywcą a (...) Sp. z o.o. jako nabywcą. Przedmiotem umowy o przelew wierzytelności była wierzytelność, będąca przedmiotem postępowania przed SO w R.o zapłatę kwoty 530.715,80 zł , co do której to kwoty SO w R.oddalił powództwo jako sąd I instancji. Umowę zawarto w zwykłej formie pisemnej (dowód: wniosek R. wraz z umową przelewu wierzytelności k. 622-625 akt VI GC 390/04). Prawomocnym postanowieniem z dnia 22.05.2007r. SA w R. oddalił powyższy wniosek, podając w uzasadnieniu, iż nie zostało wykazane w myśl art.. 788 § 1 kpc przejście uprawnienia dokumentem urzędowym ani prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym, bo takich wymogów nie spełnia umowa z dnia 16.04.2006r.(postanowienie k. 630 akt VI GC 390/04).

Dnia 27.03.2014r. (...) sp. z o.o. w B. złożyła wniosek przeciwko C. P. J. K., W. G. Sp.j. w M. o nadanie klauzuli wykonalności w/w wyrokowi SA co do pkt I pod sygn. VI GC 390/04 Postanowieniem z dnia 06.05.2014r. SO w R. oddalił ten wniosek z uzasadnieniem, iż w aktach sprawy zalega umowa o przelew wierzytelności z dnia 16.04.2006r., mocą której (...) sp. z o.o. jako zbywca przeniosła na rzecz (...) sp. z o.o. jako nabywcę wierzytelność, będącą przedmiotem tego postępowania (dowód: wniosek k. 679, postanowienie k.692 akt VI GC 390/04). Postanowienie to zaskarżyła (...) sp. z o.o. w B.. W postępowaniu zażaleniowym SA w R. zwrócił się do SR w R. Sekcja ds. Upadłości o informację, czy wierzytelność wynikająca z wyroku SA w R. z dnia 22.02.2007r. sygn. I ACa 415/06 została ujęta przez syndyka jako składnik masy upadłości i przez niego ściągnięta. W odpowiedzi podano, iż wierzytelność ta nie weszła w skład masy upadłości, tym samym nie została ściągnięta przez syndyka, bowiem została zbyta przed ogłoszeniem upadłości w dniu 16.04.2006r. przez R. na rzecz R.. Postanowieniem z dnia 12.09.2014r. SA w R. oddalił zażalenie wnioskodawcy (...) sp. z o.o., powołując się na powyższą umowę zbycia wierzytelności z dnia 16.04.2006r. (dowód: w/w pisma k. 719,721, postanowienie SA k. 723 akt I Acz 459/14 (VI GC390/04)).

Dnia 12.01.2015r. (...) sp. z o.o. w R. złożył wniosek przeciwko C. P. J. K., W. G. Sp.j. w M. o nadanie klauzuli wykonalności co do pkt I wyroku SA w R. z dnia 22.02.2007r. I ACa 415/06, załączając umowę przelewu wierzytelności z dnia 24.10.2014r., w której to umowie strony potwierdziły zawarcie umowy przelewu wierzytelności z dnia 16.04.2006r. Postanowieniem z dnia 20.01.2015r. SO w R.oddalił ten wniosek w uzasadnieniu wskazując, iż umowa z dnia 24.10.2014r. nie spełnia wymogu z art. 788 § 1 kpc, bowiem stanowi jedynie potwierdzenie zawarcia umowy przelewu z dnia 16.04.2006r., która to z kolei umowa nie spełnia wymogów z art. 788 § 1 kpc. NA skutek zażalenia na to postanowienie SA w R. postanowieniem z dnia 17.04.2015r. sygn. I AC z 119/15 zmienił zaskarżone postanowienie i nadał na rzecz R. sp. zo.o. w R. klauzulę wykonalności co do pkt I wyroku SA w R. z dnia 22.02.2007r. Podstawą faktyczną i prawną tego orzeczenia było, iż do zażalenia wnioskodawca dołączył umowę przelewu wierzytelności z dnia 16.04.2006r. z poświadczeniami podpisów w formie notarialnej z dnia 03.02.2015r. (dowód: wniosek k. 2,

postanowienie SO k. 13, umowa z dnia 16.04.2006r. i poświadczenia notarialne k. 20-23, postanowienie SA w R. k. 28-30 akt VI GCo 5/15).

Na tej podstawie w dniu 14.05.2015r. (prezentata wpływu wniosku do komornika) pozwany (...) sp. z o.o. w R. złożył wniosek egzekucyjny do komornika sądowego przy SR w R. o przeprowadzenie egzekucji przeciwko powodowi C. P. J. K., W. G. Sp. j. w M. . Wnioskiem tym objął należność główną w wysokości 42.700 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15.11.2004r., koszty postępowania 110 zł , koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa 17 zł oraz koszty postępowania egzekucyjnego. Na tej podstawie komornik dnia 14.05.2015r. dokonał zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, wyliczając m.in. skapitalizowane odsetki od należności głównej na dzień 14.05.15r. na kwotę 55.509,25 zł, dokonał zajęcia wierzytelności m.in. w stosunku do (...) S.A. z daty 27.05.15r. Powód powyższe zawiadomienie odebrał w dacie 15.05.2015r. (dowód: wniosek k. 1, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 15, zpo od dłużnika k. 32 akt KM (...) pismo (...) S.A z dnia 3.06.15r. k. 148). Dnia 15.05.2015r. dłużnik złożył skargę na wszczęcie egzekucji, podnosząc w uzasadnieniu m.in. zarzut przedawnienia co do odsetek ustawowych objętych wyrokiem SA w R. oraz potrącenia (dowód; skarga k. 29-28). Skarga ta została przekazana pełnomocnikowi wierzyciela, który w odpowiedzi na pytanie komornika , czy w związku ze skargą wierzyciel podtrzymuje wniosek egzekucyjny, pismem z dnia 27.05.2015r. podtrzymał żądanie wniosku egzekucyjnego (dowód: pismo komornika k. 53 , odpowiedź wierzyciela k. 118 akt KM (...)). Poza sporem było, iż SR w R. oddalił skargę wierzyciela (okoliczność przyznana przez strony na rozprawie). Komornik w wyniku zajęcia wierzytelności przysługującej powodowi, a dłużnikowi w sprawie KM (...) ściągnął wierzytelność w okresie 3.06.15r. do 10.06.2015r., przekazując wierzycielowi kwotę z tytułu ściągnięcia (dowód: pismo (...)S.A. z dnia 3.06.15r. k. 148, oświadczenie pełn. pozwanego na rozprawie). Postanowieniem z dnia 15.06.2015r. komornik stwierdził ukończenie postępowania egzekucyjnego wobec wyegzekwowania należności oraz ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 18.968,74 zł, przy czym stwierdził, że z kwoty tej wyegzekwował od dłużnika kwotę 15.228,68 zł. Ustalił też koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym na kwotę 1.800 zł i stwierdził, że na rzecz wierzyciela wyegzekwowano kwotę 98.562,58 zł oraz kwotę 1.800 zł (dowód postanowienie k. 204 akt KM (...)) Poza sporem było , iż dłużnik, a powód w sprawie , złożył skargę na powyższe postanowienie, która dotychczas nie została rozpoznana przez sąd (niekwestionowane przez stronę pozwaną twierdzenia powoda na rozprawie).

Dnia 23.03.2007r. powód złożył do sędziego komisarza na piśmie oświadczenie o potrąceniu własnej wierzytelności wynikającej z wyroku SA w R.z dnia 08.03.2006r. I ACa 56/06 tytułem odsetek umownych od kwoty 79.734 zł za okres od dnia 29.10.2000r. do dnia ogłoszenia upadłości R. 13.11.2006r. z wierzytelnością wzajemną przysługującą syndykowi z wyroku SA w R.z dnia 22.02.2007r. w wysokości 42.700 zł oraz 11.865,93 zł tytułem odsetek ustawowych naliczonych od dnia 15.11.2004r. do dnia 22.02.2007r. (oświadczenie o potrąceniu k. 11).

Pismem z dnia 14.11.2007r. (...) sp. z o.o. wezwał powoda C. P. do zapłaty na swoją rzecz kwoty 42.700 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15.11.2004r., załączając do wezwania umowę przelewu wierzytelności (pismo to powód otrzymał dnia 15.11.2007r. (dowód: wezwanie z prezentatą odbioru k. 10).

2/ Pismem z dnia 07.12.2007r. Syndyk Masy Upadłości R. oświadczył o potrąceniu do powoda wierzytelności przysługującej P. w wysokości łącznej 230.456,85 zł ujętej na liście wierzytelności z wierzytelnością przysługującą (...) sp. z o.o. do P. , m.in. z wyroku SA w R. z dnia 22.02.2007r. z tytułu należności głównej : 42.700 zł i odsetek za okres : 15.11.2004r. – 22.02.2007r. : 11.865 zł ; łącznie : 54.565 zł (dowód: pismo syndyka k. 54 akt z prezentatą nadania 08.12.2007r.).

3/ Syndyk Masy Upadłości (...) sp. z o.o. w B. pismem z dnia 01.08.2008r. powołując się na wyrok SA w R.z 22.02.2007r., naliczył odsetki ustawowe od zasądzonej tym wyrokiem od C. P. na rzecz syndyka należności głównej 42.700 zł za okres 15.11.2004r. – 11.08.2008r. w kwocie 19.050,05 zł, w tym za okres 15.11.2004r. do dnia ogłoszenia upadłości 13.11.2006r. na kwotę 10.493,67 zł, a za okres 14.11.2006r. – 01.08.2008r. na kwotę 8.556,38 zł i tę kwotę 8.556,38 zł jako wierzytelność masy upadłości potrącił z wierzytelnością C. P. z tytułu zasądzonych w tym wyroku kosztów procesu w wysokości 11.394 zł (dowód: pismo z dnia 01.08.2008r. k.9)

Sędzia referent w związku z zawnioskowaniem przez powoda jako dowód dokumentów akt upadłościowych w zakresie ustalenia okoliczności istotnej dla rozstrzygnięcia, tj. przedmiotu zgłoszenia wierzytelności, treści listy wierzytelności, w związku z oświadczeniami o potrąceniach składanymi w postępowaniu upadłościowym, zwrócił się do SR w R. Sekcji Upadłościowej o dokumenty w tym przedmiocie (pismo k. 137):

Dnia 31.01.2007r. powód do Syndyka Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. dokonał zgłoszenia wierzytelności na kwotę łączną 233.863,14 zł, w tym wierzytelność główna 80.175,38 zł wynikająca z tytułu wykonawczego tj. wyroku SA w R. z dnia 08.03.2006r. sygn. I Aca 56/06 oraz SR w P. I Ng 227/01 oraz odsetki za ostatni rok przed ogłoszeniem upadłości: 22.963,32 zł wynikające z w/w wyroku I Aca 56/06 i koszty postępowania sądowego 13.165 zł, wynikające z w/w wyroku I Aca 56/06. W zgłoszeniu tym oświadczył o potrąceniu wierzytelności z w/w wyroku SA w R. w postaci kosztów postępowania sądowego na kwotę 4.448 zł oraz tytułem odsetek umownych na kwotę 70.176,80 zł z wierzytelnością wzajemną R. z tytułu czynszu dzierżawnego (dowód: zgłoszenie wierzytelności k. 138-140). Pismem z dnia 23.03.2007r. (prezentata sądu 26.03.2007r.) powód ograniczył zgłoszoną wierzytelność o kwotę 45.660,76 zł oraz 8.905,17 zł, powołując się i załączając w/w oświadczenie o potrąceniu z daty 23.03.2007r. (dowód: pismo wraz z oświadczeniem o potrąceniu k. 168-169). Postanowieniem z dnia 13.02.2008r. sędzia komisarz dokonał zmiany listy wierzytelności zatwierdzonej uprzednio postanowieniem z dnia 27.06.2007r. poprzez wykreślenie w całości wierzytelności powoda w wysokości 230.456,85 zł V GUp 12/06. W uzasadnieniu wskazał, iż jako jedyny dowód tej wierzytelności wierzyciel wskazał wyrok SA w R. I Aca 56/06 z klauzulą wykonalności, który to wyrok został uchylony przez SN, a SA w R. przy ponownym rozpoznaniu sprawy nie uwzględnił odsetek, inaczej rozłożył koszty procesu, zredukował kwoty główne, nie wyeksponował kwestii przejścia uprawnień. Wobec braku dowodów, że C. P. jest wierzycielem upadłego, a objęty zgłoszeniem wierzytelności wyrok SA utracił moc na skutek orzeczenia SN, tym samym nieskutecznym było dokonanie potrącenia wierzytelności zarówno przez syndyka R. pismem z dnia 07.12.2007r., jak również pismem powoda z dnia 24.03.2007r. (oczywista omyłka w dacie : winno być „z dnia 23.03.2007r.”), a nadto niedopuszczalne, gdyż potrącenia tego dokonał wierzyciel po zgłoszeniu wierzytelności (art. 96 pr.up. i n.) (dowód: postanowienie z dnia 13.08.2008 wraz z wyciągiem, listy wierzytelności k. 182-185).

Sąd dał wiarę wyżej powołanym dowodom z dokumentów prywatnych w postaci oświadczeń o potrąceniu, wezwania do zapłaty, jak również dowodowym dokumentów urzędowych, które na mocy art. 244 § 1 kpc stanowią dowód treści w nich zaświadczonej. Strony procesu nie kwestionowały dokumentów prywatnych, tak co do treści, jak i faktu ich złożenia.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie wskazać należy, iż powód na rozprawie w dniu 07.01.2016r. jednoznacznie sprecyzował swe stanowisko wyrażone we wcześniejszych pismach procesowych, iż dokonuje zmiany powództwa przeciwegzekucyjnego o pozbawienie wykonalności na powództwo o zapłatę kwoty 98.562,58 zł z ustawowymi odsetkami od niej od dnia 15.06.2015r. z powołaniem się na pismo procesowe z dnia 28.07.2015r. (k. 77- 85). Taka zmiana powództwa jest dopuszczalna w toku procesu w myśl art. 193 § 1 kpc. Skutkiem zmiany powództwa jest, iż sąd nie wydaje odrębnego rozstrzygnięcia co do pierwotnego powództwa, poprzestając na ustaleniach faktycznych i prawnych w zakresie zmienionego roszczenia procesowego.

Powód w zmienionym powództwie żądał zapłaty w/w kwoty jako nienależnie ściągniętej przez komornika w drodze egzekucji komorniczej na podst. tytułu wykonawczego w postaci wyroku SA w R. z dnia 22.02.2007 I Aca 415/06, któremu w pkt 1 sąd ten nadał klauzulę wykonalności na rzecz pozwanego jako następcy prawnego (...) sp. z o.o. sygn. I ACz 119/15. Dodać należy, iż na rozprawie powód jednoznacznie sprecyzował, iż w ramach żądanej kwoty nie domaga się zapłaty kosztów postępowania egzekucyjnego.

Odnosząc się do zarzutu powoda wygaśnięcia należności z uwagi na złożone kolejno 3 oświadczenia o potrąceniu należy wskazać, iż :

Ad.1/ co do oświadczenia o potrąceniu złożonego przez powoda z dnia 23.03.2007r. (k. 11) nie wywarło ono skutków prawnych w myśl art. 498 § 1 i 2 kc , gdyż oświadczeniem tym została objęta wierzytelność wynikająca z wyroku SA w R. I ACa 56/06 z tytułu odsetek umownych zasądzonych w tym wyroku, gdy tymczasem, jak wynika z uzasadnienia postanowienia komisarza z dnia 13.02.2008r. wyrok ten został uchylony przez SN i faktu tego zresztą nie kwestionował powód. Z treści oświadczenia o potrąceniu z dnia 23.03.2007r. wyraźnie wynika, iż przedmiotem potrącenia nie było roszczenie materialno – prawne, lecz należność wynikająca z w/w wyroku SA, a ponadto powód nie udowodnił w żaden sposób źródła stosunku materialno – prawnego, na podstawie którego przysługiwałoby mu to roszczenie zasądzone wyrokiem , który to wyrok następnie został uchylony. Powód nie wykazał ani w postępowaniu upadłościowym, ani w tym procesie, swej legitymacji prawnej co do przysługującej mu wierzytelności , objętej potrąceniem z dnia 23.03.2007r., ani jej wysokości, co było konieczne z uwagi na treść uzasadnienia postanowienia sędziego komisarza, z którego to uzasadnienia wynikało, iż wyrok, z którego powód potrącił został uchylony, wydano kolejny wyrok , w którym nie uwzględniono już dla powoda odsetek umownych, a one właśnie były przedmiotem w/w oświadczenia o potrąceniu z dnia 23.03.2007r. Rację należy też przyznać również sędziemu komisarzowi, który oceniając owe oświadczenie o potrąceniu uznał je za niedopuszczalne, jako złożone po zgłoszeniu wierzytelności (art. 96 pr.up.), zwłaszcza że w tym procesie przedmiotem badania sądu była skuteczność złożonego w trybie postępowania upadłościowego oświadczenia o potrąceniu.

Ad.2/ co do oświadczenia o potrąceniu złożonego przez Syndyka spółki (...) z dnia 07.12.2007r. (k. 54), było ono nieskuteczne z tych samych powodów, na które sąd naprowadził w pkt 1: nieistnienie i niewskazanie wierzytelności wzajemnej powoda z tytułu w/w wyroku SA w(...) I ACa 56/06. Ponadto powód w chwili składanego przez syndyka oświadczenia o potrąceniu wiedział już o przelewie (otrzymał wezwanie do zapłaty z dnia 14.11.07r. z umową przelewu z dnia 16.04.06r.), zatem to oświadczenie jako sposób zapłaty nie wywarło skutków prawnych (art. 512 zd. 1 in fine i zd. 2 kc)

Ad.3/ co do oświadczenia o potrąceniu z dnia 01.08.2008r., złożonego przez Syndyka Masy Upadłości R., to przedmiotem tego oświadczenia były odsetki ustawowe od kwoty 42.700 zł naliczone za okres po ogłoszeniu upadłości : 14.11.2006r. – 01.08.2008r., w kwocie 8.556,36 zł , a zdaniem sądu odsetki te uległy przedawnieniu, co sąd uzasadni w dalszej części uzasadnienia. Dodać jednak należy, iż rozważania prawne poczynione przy Ad.2 odnośnie art. 512 kc pozostają i w tym przypadku aktualne.

Nie ma racji powód, wskazując iż przedmiotem umowy cesji wierzytelności z dnia 16.04.2006r. była wierzytelność wynikająca z wyroku SO w R.z dnia 11.04.2006r. Wprawdzie umowa ta powołuje się w § 1 pkt 1 na toczące się postępowanie o zapłatę kwoty 530.715,80 zł i oddalenie powództwa przez SO, niemniej już w pkt 2 następuje przeniesienie przez spółkę (...) na rzecz R. wierzytelności, będącej przedmiotem tegoż postępowania wraz z wszelkimi roszczeniami z nią związanymi. Tym samym przedmiotem umowy przelewu wierzytelności było roszczenie materialno – prawne, które ostatecznie ,co do wysokości zostało przesądzone prawomocnym wyrokiem II instancji, w którym sąd ten zasądził od C. P. na rzecz Syndyka Masy Upadłości R. kwotę 42.700 zł z ustawowymi odsetkami od 15.11.2004r. Zgodnie z zasadą: nemo plus iuris in alium tranferre potest” nikt nie może przenieść na inny podmiot więcej prawa, niż sam posiada. Dlatego też przedmiotem umowy przelewu z dnia 16.04.2006r. mogła być jedynie wierzytelność w wysokości ostatecznie ustalonej wiążącym strony oraz osoby trzecie prawomocnym wyrokiem (art. 365 § 1 kpc). Umową zatem przelewu wierzytelności z dnia 16.04.06r. już w tej dacie doszło do skutecznego nabycia przez pozwanego od (...) sp. z.o.o. wierzytelności w kwocie 42.700 zł. Okoliczność, iż wyrok został wydany na rzecz syndyka R. wynikał z tego, iż po pierwsze na podst. art. 192 pkt 3 kpc zbycie wierzytelności w toku sprawy nie ma wpływu na dalszy jego bieg, co oznacza, iż zbywca zachowuje legitymację materialną w procesie sądowym, ponadto z uwagi na ogłoszenie upadłości likwidacyjnej na etapie postępowania w II instancji na zasadzie art. 180 § 1 pkt 5 kpc w zw. z art. 144 pr.u.i n. Wbrew twierdzeniu powoda wymóg podpisu urzędowo poświadczonego na dokumencie prywatnym w myśl art. 788 § 1 kpc odnosi się wyłącznie do przesłanki procesowej, jaką jest możliwość uzyskania klauzuli wykonalności przez następcę prawnego, który wszedł w miejsce zbywcy wierzytelności na mocy czynności cywilno – prawnej prawa materialnego, tj. umowy przelewu wierzytelności. Innymi słowy podstawą nabycia wierzytelności była umowa cywilno-prawna zawarta z zwykłej formie pisemnej z daty 16.04.2006r., zaś nabywca wierzytelności mógł w

sposób uproszczony, skrócony uzyskać prawo do przymusowego jej dochodzenia (tj. bez odrębnego procesu sądowego z jego udziałem) na podst. art. 788 kpc poprzez opatrzenie podpisów na tej umowie z poświadczeniem notarialnym. Wskazać przy tym należy wbrew stanowisku strony pozwanej, iż sąd w tym postępowaniu, pierwotnie określonym jako powództwo przeciwegzekucyjne, następnie zmienionym na powództwo o zapłatę z tytułu nienależnego świadczenia, był uprawniony do badania skuteczności materialno – prawnej umowy cesji wierzytelności w zakresie nabycia przez pozwanego na jej podstawie wierzytelności, którego to uprawnienia nie posiada sąd w postępowaniu klauzulowym, badając jedynie dokument nabycia od strony formalnej. Tym samym sąd w postępowaniu klauzulowym nie bada skuteczności oświadczeń o potrąceniu, jak również zarzutu przedawnienia, a władnym do oceny tychże jest wyłącznie sąd w niniejszym postępowaniu.

Przechodząc zatem do oceny zarzutu przedawnienia podniesionego przez powoda w tym procesie wskazać należy, iż wywarł on skutek jedynie w stosunku do odsetek ustawowych, zasądzonych od powoda przedmiotowym wyrokiem SA w R. z dnia 22.02.07r. na rzecz syndyka , którą to wierzytelność skutecznie nabył pozwany na podst. umowy cesji z dnia 16.04.06r., poczynając od dnia następnego od daty uprawomocnienia się tegoż wyroku, tj. od 23.02.2007r. , jako dnia następnego po wydaniu wyroku (wyrok SA jako sądu II instancji jest prawomocny z chwilą jego wydania i ogłoszenia). Przedawnienie to wynika z treści art. 125 § 1 in fine kc, który to przepis ustanawia trzyletni termin przedawnienia odsetek ustawowych zasądzonych na przyszłość jako świadczenia okresowego. Stanowisko to jest ugruntowane w orzecznictwie SN oraz sądów powszechnych (tak też : SA w Łodzi I ACa 1829/14 i orzecznictwo powołane w uzasadnieniu).

Roszczenie zasądzone prawomocnym wyrokiem ulega przedawnieniu na analogicznych zasadach, jak określone w art. 117 kc i następne. Jest to zatem instytucja prawa materialnego, co skutkuje koniecznością złożenia przez uprawnionego dłużnika oświadczenia materialno – prawnego wierzycielowi o przedawnieniu jego roszczenia. Dopiero wtedy oświadczenie to wywiera skutek materialno – prawny w postaci możliwości uchylenia się przez dłużnika od spełnienia przymusowego, jakim jest egzekucja komornicza. Przepisy kc nie regulują daty końcowej, do której dłużnik może skutecznie takie oświadczenie o przedawnieniu składać, jak również nie ma żadnych przepisów zarówno prawa materialnego, jaki procesowego, które nakazywałyby jednoznacznie dłużnikowi, w jakiej drodze sądowej wywodzić dla siebie skutki prawne na podstawie złożonego wierzycielowi oświadczenia o przedawnieniu. O ile w przypadku roszczeń materialno – prawnych końcową datą podniesienia takiego zarzutu wynika ze skutków takiego zarzutu: jest nią data uprawomocnienia się wyroku uwzględniającego to roszczenie (proces sądowy jest bowiem sposobem przymusowego dochodzenia spełnienia świadczenia), o tyle w przypadku roszczeń zasądzonych wyrokiem, co do których ustawodawca określił nowe terminy przedawnienia, tą końcową datą musi być data zakończenia postępowania egzekucyjnego tj. data ściągnięcia przez komornika należności od dłużnika i przekazania jej wierzycielowi. Zarzut przedawnienia w takim wypadku może być jednak realizowany zarówno w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego, jak i poza nim, w drodze powództwa o zwrot świadczenia na podstawie przepisów kc tj. art. 410 kc , pod warunkiem by zarzut przedawnienia został skutecznie względem wierzyciela podniesiony do momentu przymusowej zapłaty. Taką drogę sądową dopuścił SN w orzeczeniu z dnia 12.02.2015r. IV CSK 270/14, jak również problemem tym zajął się SA w W-wie w uzasadnieniu wyroku z dnia 18.01.2013r. VI ACa 565/12, por. także uzasadnienie wyroku SN I PK 54/14 oraz wyroku SN V CK 38/04). Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż powód jako dłużnik podniósł zarzut przedawnienia w postępowaniu egzekucyjnym w skardze na czynność komornika, którą to skargę , a w każdym razie pierwszą jego stronę, z podniesionym tam zarzutem przedawnienia otrzymał pełnomocnik wierzyciela i w dacie 27.05.2015r. mimo to podtrzymał wniosek egzekucyjny, a do ściągnięcia wierzytelności w drodze przymusowej, czyli wbrew woli dłużnika, doszło już po tej dacie. Jest to sytuacja analogiczna zatem, jak podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia w procesie sądowym, który to zarzut prowadzi do oddalenia powództwa. W przypadku zaś podniesionego skutecznie zarzutu przedawnienia w postępowaniu egzekucyjnym, a wywiedzionego z art. 123 § 1 zd. 2 kc świadczenie objęte tym zarzutem nie może być już przymusowo dochodzone, tym samym staje się nienależnym w myśl art. 410 kc (dłużnik przestaje być zobowiązany do przymusowej zapłaty). W przypadku zarzutu przedawnienia wywiedzionego z art. 125 § 1 zd. 2 kc, o ile został podniesiony do czasu wyegzekwowania egzekucyjnego należności, nie można uzależniać jego skuteczności od tego, by dłużnik do dnia wyegzekwowania przedawnionego roszczenia wytoczył

skutecznie powództwo przeciwegzekucyjne. Zważyć bowiem należy, iż postępowanie egzekucyjne może doprowadzić do przymusowej zapłaty, zanim sąd zdąży doręczyć pozwanemu pozew z powództwem przeciwegzekucyjnym i zgłoszonym tam zarzutem przedawnienia, a nawet zanim zdąży zabezpieczyć takie powództwo poprzez np. zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Pokazuje to przykład niniejszej sprawy, gdzie doszło do ściągnięcia wierzytelności w okresie 3 tygodni od wszczęcia egzekucji. Wbrew zarzutom strony pozwanej nie można było w tym procesie czynić powodowi zarzutu niestaranego działania: w tej samej dacie, gdy otrzymał on zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, złożył skargę na tę czynność, podnosząc m.in. zarzut przedawnienia, ponadto w dniu 20.05.2015r. złożył do tut. sądu powództwo przeciwegzekucyjne, również podnosząc w nim zarzut przedawnienia. Pozew ten został doręczony pozwanemu już po wyegzekwowaniu komorniczym, a zatem powództwo to straciło swój sens: powód utracił legitymację czynną, gdyż tytuł egzekucyjny, co do którego powód podniósł zarzut przedawnienia, został wyegzekwowany. Tym samym zabezpieczenie takiego roszczenia przeciwegzekucyjnego stało się niedopuszczalne, a wcześniejsze postanowienie sądu o odmowie zabezpieczenia zostało w drodze normalnych środków prawnych uchylone przez sąd II instancji (vide: post. SO Z DNIA 26.05.5R. K. 30, SA w R. z dnia 7.08.15r. k. 70 oraz post. SO z dnia 28.08.15r. k. 88).

Przedawnieniu uległy zatem odsetki ustawowe zasądzone w w/w wyroku od kwoty 42.700 zł od dnia 23.02.2007r. do dnia 11.01.2012r. Termin przedawnienia trzyletni uległ bowiem przerwaniu wskutek złożenia przez pozwanego jako wierzyciela przeciwko powodowi jako dłużnikowi wniosku do SO w R. o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego w sprawie VI GCo 5/15 (art. 123 § 1 pkt 1 kpc, tak też SN VI CSK 156/11). Wbrew stanowisku strony pozwanej ogłoszenie upadłości nie przerwało biegu terminu przedawnienia wierzytelności, gdyż po pierwsze wierzytelność ta jako ewentualny majątek masy upadłości nie podlegała zgłoszeniu do masy, a pozwany nie złożył wniosku o wyłączenie z masy czy powództwa ustalającego, ponadto postępowanie upadłościowe odnosiło się do majątku innego podmiotu: spółki (...), a nie strony pozwanej jako wierzyciela z wierzytelności objętej zarzutem przedawnienia. Wprawdzie pozwany jako wierzyciel złożył do SO w R. wniosek o nadanie na swoją rzecz klauzuli wykonalności w dniu 08.05.2007r., co prowadziło do przerwy biegu terminu przedawnienia, niemniej postępowanie to zostało prawomocnie zakończone postanowieniem z dnia 22.05.2007r., zatem na mocy art. 124 § 1 i 2 kc termin trzyletni rozpoczął bieg na nowo i roszczenie odsetkowe uległo przedawnieniu jako okresowe, by doszło do kolejnej przerwy w jego biegu na skutek kolejnego wniosku pozwanego o nadanie klauzuli wykonalności w sprawie VI GCo 5/15 z dnia 12.01.15r. Tym samym nie uległy przedawnieniu odsetki ustawowe zasądzone na przyszłość prawomocnym wyrokiem za okres 3 lata wstecz przed datą 12.01.2015r. jako datą złożenia wniosku o klauzulę. Dodać przy tym należy, iż złożenie wniosku do SO w R. o nadanie klauzuli wykonalności przez R. w dniu 27.03.2014r., ostatecznie prawomocnie rozpoznany przez SA w R. w dniu 12.09.104r. również nie doprowadziło do przerwy biegu terminu przedawnienia, gdyż nie został wniosek ten złożony przez uprawnionego, tj. pozwanego jako nabywcę wierzytelności(por. I CSK 863/14, V CSK 221/14). Zatem kwota skapitalizowanych odsetek za okres przedawnienia: 23.02.2007r. – 11.01.2012r. wyniosła 25.971,54 zł (pkt I wyroku). O odsetkach ustawowych od tej kwoty sąd orzekł na mocy art. 481 kc. Ponieważ było to powództwo o zwrot nienależnego świadczenia, którego to termin spełnienia nie wynika z ustawy, ani właściwości zobowiązania, na mocy art. 455 kc pozwany popadł w opóźnienie o zwrot tej kwoty poczynając od dnia następnego po doręczeniu mu odpisu pozwu o zapłatę tej kwoty.

W pozostałej części powództwo o zapłatę podlegało oddaleniu jako bezzasadne. O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 108 kpc w zw. z art. 98 § 1 i 3 kc stosunkowo je rozdzielając. Powód wygrał w 26% przy w.p.s. 98.563 zł, pozwany w 74 %. Na koszty po stronie powoda złożyła się opłata od pozwu o zapłatę 4929 zł, po stronie pozwanego koszty zastępstwa procesowego 3.600 zł . Sąd w rozliczeniu kosztów uwzględnił również koszty postępowania zażaleniowego na postanowienie sądu z dnia 26.05.2015r., gdzie SA uchylił to postanowienie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach SR (k. 70-71 akt). Na koszty postępowania zażaleniowego złożyła się opłata poniesiona przez powoda od zażalenia: 40 zł ,którą sąd przemnożył przez 26 % wygranej powoda. Tym samym koszty po stronie powoda przy uwzględnieniu 26 % jego wygranej wyniosły kwotę 1.291,94 zł , zaś po stronie pozwanego przy uwzględnieniu 74 % jego wygranej kwotę 2.664 zł . Po wzajemnej kompensacie dało to kwotę, jak w pkt III wyroku.